

Protokoll fört vid enskild föredragning

Social- och miljöavdelningen

Miljöbyrån, S4

Beslutande

Vicelanråd

Camilla Gunell

Föredragande

Vattebiolog

Mikael Wennström

Justerat

Omedelbart

Ärende/Dnr/Exp.

Beslut

Nr 53

Utlåtande om utkast till regeringens proposition till riksdagen med förslag till godkännande av 1996 års protokoll till 1972 års konvention om förhindrandet av havsföroreningar till följd av dumpning av avfall och annat material

ÅLR 2017/2921

90 S4

Miljöministeriet begär utlåtande över utkast till regeringens proposition med förslag till godkännande av 1996 års protokoll till 1972 års konvention om förhindrandet av havsföroreningar till följd av dumpning av avfall och annat material samt 2009 och 2013 års ändringar i det.

Konventionen från 1972 om förhindrande av havsföroreningar genom dumpning av avfall och andra ämnen (nedan *konventionen*) sågs över 1996. Översynen genomfördes med hjälp av ett protokoll (nedan *protokollet*), som hade som syfte att modernisera konventionen och i sista hand ersätta den. Protokollet ersätter konventionen för de stater som godkänt det.

Protokollet är i kraft internationellt och blir bindande för Finland efter att Finland godkänt det. De ändringar i protokollet som gjordes 2009 och 2013 är tills vidare inte i kraft internationellt.

Protokollet är direkt tillämplig på de yttre territorialvattnen, dvs. de vatten som ligger utanför den baslinje från vilken territorialvattnet räknas. För de inre vattnen kan avtalsparterna själva besluta om man ska tillämpa protokollet eller om man vidtar andra effektiva tillståndsregler.

Den mest betydande skillnaden mellan den tidigare konventionen och 1996 års protokoll är att protokollet slår fast att grundprincipen är att det är förbjudet att dumpa avfall och annat material i havet, medan konventionen klassificerade avfall och annat material i olika kategorier enligt under vilka förutsättningar det var tillåtet att dumpa dem i havet. I bilaga 1 till dumpningsprotokollet uppräknas de material som under vissa förutsättningar kan komma ifråga för dumpning. Dumpningsprotokollet förbjuder dessutom förbränning av avfall till havs (förutom förbränning av sådant avfall som produceras vid normal drift av fartyget) och export av

avfall för dumpning.

En första ändring av dumpningsprotokollet från 2006 har redan trätt i kraft. Ändringen i protokollet 2009 är en fortsättning på 2006 års ändring som gäller dumpning av koldioxid i havet. Genom ändringen lindrades det allmänna förbudet i protokollet mot export av avfall i fråga om export av koldioxid. Export av koldioxidströmmar är tillåten för lagringsändamål om den exporterande och mottagande staten har ingått en överenskommelse om saken eller förbundit sig vid något annat arrangemang.

Genom den tredje ändringen i dumpningsprotokollet från 2013 regleras havsgödning samt annan klimatmanipulering i havet. Klimatmanipulering i havet avser avsiktliga ingrepp i den marina miljön i syfte att manipulera naturliga processer, bland annat för att motverka effekter av den av människan orsakade klimatförändringen. Bland annat förbjuds havsgödning, d.v.s. sådan mänsklig verksamhet som syftar till att stimulera havets produktion. Utgångspunkten gällande klimatmanipulering är att det med undantag för vissa särskilt specificerade åtgärder är förbjudet.

Med dumpning menas att någon i havet med avsikt gör sig av med eller deponerar avfall, material eller någon form av fartyg eller konstruktion. På Åland finns bestämmelser om detta i Landskapsförordning (2007:3) om deponering av avfall och i Landskapsförordning (2006:124) om hantering av jord- och muddermassor. Skyddsbestämmelserna är mer långtgående än i konventionen och dess protokoll. På Åland får endast rena muddermassor deponeras i havet efter en tillståndsprövning.

Dumpningsprotokollet förbjuder förbränning av avfall till havs. Protokollet tillåter dock förbränning av sådant avfall som produceras vid normal drift av fartyget. Bestämmelserna på Åland gällande förbränning av avfall till havs är för närvarande något otydliga. I riket regleras detta genom avfallslagen (646/2011). Landskapsregeringen utarbetar för närvarande ett förslag till ny avfallslagstiftning enligt vilket rikets avfallslag ska tillämpas på Åland. I rikets avfallslag 18 § förbjuds förbränning av annat avfall än avfall från normal drift på fartyg på finländskt vattenområde, d.v.s. även på inre vattenområden.

Landskapsregeringen konstaterar att utkastet till regeringens proposition på ett tillfredställande sätt redogör för den åländska lagstiftningsbehörigheten. I utkastet klargörs att Ålands lagting, enligt 59 § 1 mom. självstyrelselagen, måste ge sitt bifall till ikraftträdandet av de lagar genom vilken ändringarna i konventionen och dess protokoll sätts ikraft. Ett skrivfel i utkastet till proposition har noterats eftersom det där hänvisas till 59 § 2 mom. Detta kommer att rättas till i den slutliga propositionen.

Landskapsregeringen har inget ytterligare att anföra om förslaget.
